

WADNIEMENSKI KURIER POLSKI

Orzechowej 13 tel. 166
Redakcja otwarta od 12-115-6
Administracja 10-114-6
Prenumerata miesięcznie zł. 4.
z odnośnieniem i przes. poczt. 4 zł. 50 gr.

№ 190 Rok II
GRODNO
sobota 11 lipca 1925 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz m/m za tydzień 20 gr. Drobnio za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Miesięczne p/g umowy. Dla ogłoszeń układ stronicy 8-mi szpaltowy. Każda nowa podwyżka taryfy, ogłoszona w nagłówku, obowiązuje wszystkie już przyjęte zamówienia bez uprzedniego zawiadomienia.

Dawno oczekiwana premjera

MIA MARA I OLGA CZECHOWA

w 8-io aktowym dramacie

WENIS z Montmartu

Wielka atrakcja filmu. Fascynująca rewija w Casino de Paris

Odpowiedź w sprawie interpelacji Ks. Kaczyńskiego o parcelację Żydomli

Otrzymałmśmy następujące pismo w sprawie poruszonej przez nas kwestji parcelacji Żydomli, które in extenso zamieszczamy na razie bez komentarzy.

Re d.

Na zasadzie Ust. prasowej, uprzejmie proszę Pana Redaktora o sprostowanie niedokładności w artykułach z dn. 16, 17 i czerwca, zamieszczonych w powyższym piśmie Pańskim.

Nie wolno w błąd prowadzić opinii publicznej i starać się zbagatelizować działalność Powiat. Urz. Ziemi. w Grodnie. Ksiądz poseł Kaczyński złożył interpelację, na zasadzie danych, jakie mu dostarczyła delegacja ludności katolickiej gminy Żydomlińskiej. Muszę zaznaczyć, że nikt z członków delegacji na parcelę w Żydomli nie refluaktował. Jako członek powyższej delegacji i stały od lat 50 ciu mieszkaniec gminy Żydomlińskiej, a nadto, jako były administrator powyższego majątku, znam sytuację daleko dokładniej, niż autor artykułu i broniony przez niego Urz. Ziemi. Będą się streszczać:

Niestety cały „Wolrewkom” Żydomliński za zniechęcenie się nad ludnością polską został wynagrodzony przez Urz. Ziemi. ziemią polską. Jak on działał podczas najazdu bolszewickiego, to o tem Pan Komisarz R. wiedział doskonale, gdyż ja i wójt poufale udzieliliśmy potrzebnych informacji, że jej nie mógł, czy też nie miał prawa wyzyskać, to jest rzecz jego. Delegacja protestuje wyłącznie tylko przeciwko 104 ha, przeznaczonym na reformę rolą dla ludności cywilnej, co zaś do osadnictwa wojskowego, jest to dla nas nietykalnym, jakie tam są reprezentowane narodowości, którą to sprawę rozstrzyga Ministerstwo Spr. Wojskowych. Wiem tylko jedno, że przy tworzeniu się armji polskiej, Żydomli, jako obywateli, nie była

reprezentowana. Niezrozumiałem jest dla mnie, dla czego autora artykułu interesuje tylko proletarijat Żydomli, szumnie nazw na służba folwarczna w siołach i osadnikach, a który działkę otrzymał, co mu się święcie należało. Z owych 4-ch „ręczników”, dóbr Żydomlińskich jeden — „Poplawy” graniczy z Tolożkami, drugi urozycisko „pod Strupieniem” — z Obuchowiczami; pozostałe zaś 2 — z Żydomli. Pierwszy służył się należało Tolożkom, drugi — Obuchowiczom, a z 3-ciego i 4-ego, które już nie są „ręcznikami”, nie prześcieradłami, odpowiednia część Żydomli. Co zaś do 16 i sad wojskowych, że one dostały się Polakom, odpowiadać nie będą z wyżej wymienionych powodów.

Majątek Żydomli jest to majątek po Kamedulski, a więc polski; a przeto siłą rzeczy winien iść w większej części w ręce polskie; za tem 83%, podane przez autora, po wykluczeniu osadników wojskowych, upadają, a pozostaje owe 8 osad wymienionych w interpelacji przy 60 ciu parcelach. O krzywdzie polskiej świadoczy to, że gmina Żydomlińska więcej majątków, na parcelację przeznaczonych, nie posiada, a owe Tolożki i Obuchowicze, gdy więcej ziemi nie dostaną, jak już nie dostały przy parcelacji Budowl. Zakrzewszczyzy i Strupina. Ziemi taknie jednako ludność katolicka i prawosławna z tą tylko różnicą, że pierwsza ma prawo, jako gospodarz, większe, niż druga, jako lokator.

Myląc natomiast jest miarowanie autora o „wdzięczności w sercu za dar świętej ziemi”. Jak ona wycho-

wuje tych prawych obywateli, ja widzę. Gmina Żydomlińska jest siedzibą ruchu komunistycznego, agitacyjne proklamacje są stale rozrzucone, ktorými się zasypuje trakt i szosa, prowadzące do Grodna.

Czerwone plachty z napisami antypaństwowymi są stale wieszane na krzyżach przydrożnych i jakoś więcej garną się oni pod te plachty czerwone, niż pod opiekunów skrzydła Orła Białego. Przy przejeździe w Żydomli w roku 1923 kościółca cała wieś Żydomli i inne prawosławne wyległy i siłą chcieli nie dopuścić do oddania świątyni i tylko zawdzięczając przybyłym oddziałom pieszej i konnej policji nie doszło do rozlewu krwi, chociaż byli poturbowani za opór i gwałt; natomiast brakło tam właśnie mieszkańców Tolożek i Obuchowicz, którzy święcie wierzyli w swą sprawę i nie chcieli demonstracji. Ja, Panie autorze, podczas najazdu bolszewickiego patrzyłem, jak Pańskie „Gnidki” i „Aponki” rabowali tabory polskie i jak jeden z tej Żydomli, nie poznawszy naszych ulców, którzy mówili po rosyjsku, sądząc, że to są bolszewicy, naprowadzał takowych na Obuchowicze, dowodząc że tam są ukryci „biłsi”, za co został wzięty między dwako nie i należycie pomazany na wierne go obywatela Polski. Obawy Pańskie, że nie otrzymawszy ziemi w Żydomli, owe „Gnidki” i „Aponki” pójdą do lasu, zupełnie są płonne; oni już chodzili na szosę i trakt, Pan tego nie wie. Świadomie, czy też nieświadomie? Owe Tolożki i Obuchowicze, o które Pan nie bez racji jest spokojny, że nie pójdą do lasu, umiały rozbrajać Niemców, zatrzymując ich wojskowe pociągi, rozbrajając takowe, odbierając broń, konie, samochody i t. p.

O stanowisku i żywotności tych Pańskich pupiłach do zarządzeń Władz Polskich dużo mógłby powiedzieć były dowódcy żandarmerji w Suidin.

Nie wie i tego autor artykułu, że te Tolożki i Obuchowicze są potomkami niegdys tej białej szlachty, którą potrafiła utrzymać w ry-

zach ta „większość”. Opinia o prawomyślności refluaktanta, dostarczona przez Starostwo i wójta nie może być miarodajną w zupełności, gdyż ją spacza system Urz. Ziemi. Mianowicie, blankieciak zgłoszeniowy posiada rubrykę „czy nie występowal wrogo przeciw Władzom Polskim” i o zgrozo wójt takowe wyduje potentowi na ręce.

Czy szanowny autor, będąc na miejscu wójta, odważyłby się wydać największemu szubrawcowi zią o nim opinię? Śmiałem wątpić Wójt posiada gęsi odarskie zabudowania, które łatwo mogą stać się pastwą ognia. Jak również myli się i Pan Zastępca Prezesa Urz. Ziemi, który się wyraził przed naszą delegacją, że wójt wyduje przychylnie opinię za butelkę wódki. Nie wódka, lecz całkiem zrozumiata obawa przed zemstą czyni wójta niewolnikiem. Natomiast nieprawdą jest, że Tolożki otrzymały 6 parceli po 5 ha, bo tylko 3 parceli i to najmniejsze. Mogę zatem upewnić pana autora, że interpelantem chodziło nie o samą tylko ziemię, lecz i o polskosć.

Na olbrzymią wieś Obuchowicze przypada jedna tylko parcela. Ogromnie niesmaczna jest kwestja poruszenia sprawy, jak się żegna Pan Koruński. Ze przeciwko 8 ha, które on miał otrzymać z Ref. Reli. delegacja nie protestowała, to przyczyną tego było to, iż on był mundur oficera polskiego, a protegowani autora mieszkańcy żydomlińskiej munduru żołnierza polskiego w r. 1921 jeszcze nie nosili.

Mamy w Bogu nadzieję, że Pan Minister Ref. Rolnych zechce zbadać interpelantów i przez nich wskazać osoby i reforma rolą w powiecie Grodzieńskim zacząć od zreformowania Urz. Ziemi. w Grodnie.

P. Zaleski.

8. VII. 1925 r. Tolożki.

Składajcie ofiary
na L. O. P. P.

Wyrok Sadu Doraźnego w Wołkowysku

Skażono: Władysława Kucyńskiego, Józefa Sawko i Pawła Szyhajłowa, oraz Józefa Sawko na karę śmierci.
 Szymona Szyhajłowa na bezterminowe ciężkie więzienie.
 Pozostałych 10-osiu przekazano na tryb postępowania zwykłego.
 Obronę wnosili: Kucyńskiego — meo. Terlikowski i Dąbrowo, pozostałych oskarżonych adw. senator Karpieński z Równego.

Z prasy wileńskiej

Obrazki litowskie

„Lietuvos Žinios“ (№ 138) umieszcza opis skandalicznego zajścia, którego bohaterem okazał się ks. Mirski, pleban z Węprów, pow. Wileńskiego. Obrazek ten dosadnie maluje roznamiętanie księży litewskich, którzy nie liczą się z godnością człowieka w ogóle, a z powagą sutauny w szczególności. Opis ten podajemy w całości.

„Dnia 14 go czerwca poseł sejmu Kwieska miał wygłosić publiczny odczyt w Węprach, o taryfie celnej i innych sprawach państwowych. Tymczasem miejscowy ksiądz zapowiedział z ambony parafianom, aby zbojkotowali owego „włóczęgę“, co ma wygłosić jakiegoś bezbożnego kazanie. Parafianie jednak byli innego zdania i tłumnie pospieszyli na wiec. W trakcie prelekcji zjawił się w otoczeniu dewotek ks. Mirski. Zaczął się hałas, dewotki pobiegły po jaja. Ks. Mirski zaś zaczął krzyżeć: „Kto katolik ten stanie za mną“. Gdy jednak nikt się nie poruszył, przeto krewki ksądz zaczął przezywać zebranych „bezbożnikami“. Wkrótce potem nieleżni stronnicy księdza zainicjowali jakąś pieśń, chcąc zagłuszyć przemówienie posła Kwieski. Gdy to nie pomogło, kilka bab rzuciło w prelegenta zgłębionymi jajami. Pocięki jednak nie trafiły. Wówczas ksiądz począł przeraźliwie gwizdać, a następnie rzucił się na dwóch ludzi przybyłych z innej parafii krzyżując w nich głosem: „biś bolszewików“.

W związku z całym tem gorszącem zajściem, polskojęzyczna prasa litewska, notująca skrupulatnie każdy skandal, celem wyzyskania go na terenie politycznym.

„Słowo“

Litwa z Rosją i Niemcami przeciwko Polsce

Z Kowna donoszą: Ukazał się tam znamienny artykuł, w piśmie „Lietuwis“ pióra prof. Waldemarasa, powszechnie na Litwie cenionego polityka. Autor dowodzi, że Litwa nie może egzystować bez Wilna i Grodna, które to miasta wozesniej czy później odbierze z bronią w ręku. Ale Litwa jest za słaba, musi szukać sojuszków. Takim sojusznikiem będzie Rosja, Niemcy to drugi z kolei przyjaciel Litwy. Przy pomocy Rosji i Niemiec Litwa odbierze Wilno i stanie się potężnym państwem.

Na państwa Bałtyckie zdaniem autora niema co liczyć. Sojusz Bałtycki nigdy nie dojdzie do skutku, ponieważ Litwa i Estonia, obawiają

się Rosji, rozumieją ten sojusz z udziałem Polski, zaś Litwa na to nigdy nie przystanie.

„Słowo“

Przymus kinowy

Otzymujemy niezmiernie charakterystyczną wiadomość z Mińska: ot. w dniu św. Piotra i Pawła w mieście zku Krajek, miejscowa jaozajka „Komsomolowa“ wywiesiała o-braz p. k. Żyła i śmierć Lenina“. Mimo iż do miasteczka dnia tego zjechało moó ludzi z okolic i ze chłopi miejscowi niezmiernie interesują się kinematografem, obejrzeć obraz przyszli za ledwie kilkanaście osób. Wobec tego kierownictwo miejscowej jaozajki „Komsomolowa“ postanowiło sporządzić wykaz tych wszystkich „spornych“ którzy nie byli obecni na sali kina.

„Słowo“

Kronika Teatr Miejski

Karpacko górskie“ zdobyli sobie duże powodzenie dzięki zajmującej treść, silniejszej wystawie i barwnym tańcom. Kostjumy, śpiewy i doskonała gra, dają całość, którą słuchają się z przyjemnością. Publiczność wzrusza się w scenach dramatycznych i wybuch śmiechem w miejscach gdzie Komsomolowski wprowadza na scenę świetną postać Man datarjusza, graną przez dyr. Skap-skiego. Role kobiece odwarzają p. p. Kidawska, Warden, Bortnowska, męskie Krosnowski (Antoś Rewizor-ozuk), Melerowicz, (Makym), Rzent-kowski (Prokap), Żyd, Koc i t. d. Tańce w świetnym wykonaniu profesorów szkoły baletowej Dubrowskiej i Wierzyńskiego.

Teatr Żołnierski

Po pewnych przeróbkach i w nowych dekoracjach rozpoczęło T. Ż przy „Domu Żołnierza“ 6 go sierpnia b. r. nowy swój żywot oryginalną sztuką Włochackiego p. t. „Porucznik 1-go pułku“. Obecnie Teatr Żołnierski rozjeżdża po kresach, grając dla żołnierzy i szerszej publiczności krotochwilę p. t. „Czar Munduru“.

Sympatyczny zespół, w osobach: pp. Moszyńskiej, Karwanówny, Uoz-kiewiczówny, oraz por. Drodzowskiego i reżysera Dolinskiego — wszę dzie serdecznie i gorąco witany i żegnany przez wdzięczną publiczność, która laknie kulturalnej rozrywki.

W najbliższy wyjazd z operetką „10 oór na wydaniu“ i farsą „Czar Munduru“ — do Druskiennik.

Kierownictwo Teatru otrzymało ostatnią nowość z czasów wojny europejskiej, sztukę młodego autora B. Bakala, p. t. „Nieznany Żołnierz“ graną w Teatrze Praskim w Warszawie z wielkim powodzeniem. Autor przyrzekł przyjechać na premierę, która odbędzie się 16 go sierpnia b. r.

Aresztowanie p. Grekowej

Jak nas informują w tych dniach w Grodnie została na mocy rozporządzenia Prokuratora aresztowana p. Grekowa, właśc. maj. Korneć w pow. Wołkowyskim, w związku ze sprawą napadu na obojenniony majątek, w której to obecnie toczą się rozprawy w Wołkowysku.

Ciekawi jesteście czy również i

za tą wiadomością wedle zienia „N. Dz. Kr.“ m. c. Dąbrowo połącznie nas do odpowiedzialności?

Papierowy atak bolszewicki

Bolszewicy posiadają swój system agitacyjny, polegający na porożach stołej kreolaj, niby to znów ujawniającej się w ataku bibuły ko-munistycznej jak grad spłajającej się wazędzie i na każdym miejscu. Obecnie weszliśmy widocznie znów w okres bibułowy, gdyż nie ma dnia, aby nie znaleźliśmy na ulicach odczw komunisticznych.

Świszki te o zwykłej banalnej treści, drukowane w języku rosyjskim i białoruskim znaleźzono na ul. Jagiellońskiej, Saperskiej, Dzielnej, Rzeźniackiej i innych.

Na ul. zaś Mieszczańskiej okoliczności 9 w dniu wczorajszym wywieszono plachty komunisticzne pisane w języku białoruskim.

Wystawa prac

W szkole rzemioł Polskiej Macierzy Szkolnej, Grodno ul. Podolia 87 odbywa się wystawa prac uczniowskich.

Wystawa jest czynna dziś i jutro w sobotę i niedzielę od 3—6 popoł. Wstęp bezpłatny.

Zgubiono kwit lombardowy, miejscowego na złoty zegarek i medalion złoty na imię Jerzego Berto.

St. Jakubowski

Mierniczy upoważniony przez Ministerstwo Reform Rolnych

wykonuje parcelacje, komasacje, regulacje serwitutów, oraz wszelkie inne czynności związane z m. s. r. o. w. m.

Ul. Bankowa, Hotel Metropol pok. № 11.

0-10

Nauczyciel i nauczycielka

Sily wykwalifikowane udzielają lekcyj ze wszystkich przedmiotów, wchodzących w zakres szkół średnich po cenach przystępnych.

Wiadomość w redakcji. 8-x

Uczenica starszego kursu Seminarjum Naucz. w Grodnie poszukuje lekcyj w miejscu lub na wyjazd. Wiadomość w Redakcji 5-x

Zgubiono świadectwo przemysłowe 8 kat. pracowni kofer na rok 1925 na imię Izaka Grynera 2-3

Czytajcie „Nadniewieński Kurjer Polski“

Zalegalizowana przez Władze Państwowe

1 Szkoła Baletowa w Grodnie

pod kierown. baleriny Elżbiety Traube i artystów baletu Dubrowskiej i Wierzyńskiego.

Balet, plastyka, mimika, tańce narodowe, stylowe oraz lekcje tańców salonowych.

Inform. do godz. 11 wiecz. Dominikańska 26, w szkole. 3-4

Dyrekcja Spółdzielni Wojskowej O. K. III w Grodnie, Piłsudskiego 3

poleca artykuły spożywcze, wędliny, galanterję, towary białe, kosmetykę, kostjumy kąpielowe, bieliznę męską i damską, przybory sportowe, meble, naczynia kuchenne — aluminiowe, smaltowane, szkło, porcelanę i fajans, wyborowe wina krajowe i zagraniczne, kilimy.

Geny konkurencyjne. Hurt i detal.

Węgiel górnośląski najlepszej jakości po cenie 35 złotych za tonę loco stacja Grodno.

№ poc.	Rodzaj poślugu	Przyjazd do Grodna		Odjazd z Grodna		Skład	Dokąd
		Codz.	Min.	Codz.	Min.		
266	Miesz.	1	20	—	—	Mosty	Grodno
704	Posp.	1	34	1	42	Zemgala	Warszawa Gł.
732/733	Osob.	1	23	2	08	Suwałki	Warszawa Wil.
711	Osob.	2	42	2	52	Warszawa Wil.	Wilno
731/734	Osob.	4	08	4	48	Warszawa Wil.	Suwałki
263	Miesz.	—	—	5	00	Grodno	Mosty
708	Posp.	4	35	4	48	Warszawa Gł.	Zemgala
267	Miesz.	—	—	6	25	Grodno	Jeziory
241	Osob.	9	26	—	—	Suwałki	Grodno
264	Miesz.	10	15	—	—	Mosty	Grodno
268	Miesz.	11	50	—	—	Jeziory	Grodno
714	Osob.	11	52	12	02	Zemgala	Warszawa Wil.
242	Osob.	—	—	18	30	Grodno	Suwałki
255	Miesz.	—	—	19	30	Grodno	Mosty
713	Osob.	14	10	14	20	Warszawa Wil.	Zemgala
712	Osob.	22	17	22	27	Wilno	Warszawa Wil.

Czy jesteś już członkiem cywilnego klubu sportowego?

CRESOVIA